

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Teie: 22.07.2026 nr 13-3/2562-1

Meie: 26.08.2026 nr 13-4/48-2

**Siseministeeriumi tagasiside
tuumaelektrijaama riigi eriplaneeringu
asukoha eelvaliku lähteseisukohtadele ja
mõjude hindamise programmile**

Lugupeetud härra Sergejev

Siseministeerium on tutvunud 600 MW elektrilise võimsusega tuumaelektrijaama ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapi esialgsete lähteseisukohtade, mõjude hindamise programmi ning esitatud uuringute lähteülesannetega.

Peame oluliseks, et tuumaelektrijaama asukohavalikul käsitletaks lisaks tuuma- ja kiirgusohutusele süsteemselt ka tuumajulgeoleku ning hädaolukorras valmisoleku ja reageerimisega seotud aspekte. Sellest lähtudes esitame materjalidele järgmised kommentaarid ja ettepanekud.

1. Hädaolukorras valmisoleku ja reageerimise teostatavus asukohavalikul

Lähteseisukohtades on ette nähtud radioaktiivse saaste leviku modelleerimine avariiolekorras ning hinnatakse muu hulgas nende alade ulatust, kus võib olla vajalik rakendada kaitsemeetmeid, sealhulgas varjumist, joodiprofülaktilikat ja evakueerimist.

Siseministeeriumi hinnangul tuleks sellele lisaks asukohaalternatiivide võrdlemisel hinnata ka hädaolukorras valmisoleku ja reageerimise praktilist teostatavust. Hindamisel võiks arvesse võtta vähemalt piirkonna rahvastiku paiknemist ja asustuse iseloomu, võimalike kaitsemeetmete rakendatavust, pääste- ja teiste reageerivate asutuste juurdepääsuvõimalusi, transpordivõrgu võimekust ning alternatiivsete liikumissuundade olemasolu.

Soovitame kaaluda vastava ohutusega seotud kriteeriumi lisamist tuumaelektrijaama asukohaalternatiivide võrdluskriteeriumide hulka. Kriteeriumi detailsus peaks vastama asukoha eelvaliku etapile ning ei pea asendama hilisemates etappides koostatavaid detailseid hädaolukorras valmisoleku ja reageerimise analüüse.

2. Juurdepääsuteede eskiisi lähteülesanne

Palume täiendada juurdepääsuteede eskiisi lähteülesannet selliselt, et teedevõrgu hindamisel arvestataks lisaks ehitus- ja käitamislogistikale ka hädaolukorras reageerimise vajadustega.

Eelkõige tuleks asukohaalternatiivide võrdlemisel hinnata:

- pääste-, politsei- ja teiste reageerivate asutuste juurdepääsu võimalikkust;

- alternatiivsete juurdepääsu- ja väljumissuundade olemasolu;
- teedevõrgu kasutatavust võimaliku elanikkonnakaitse ja evakuatsiooni korral;
- juurdepääsuteede toimepidevust asukohale iseloomulike väliste ohutegurite realiseerumisel.

Nende aspektide arvestamine juba asukoha eelvaliku etapis aitab vältida olukorda, kus hilisemas planeerimis- või projekteerimisetapis selgub vajadus oluliste täiendavate taristuinvesteeringute järele.

3. Tuumajulgeolekuga arvestamine asukohavalikul

Siseministeerium toetab lähenemist, mille kohaselt hinnatakse tuumajulgeolekuga seotud ohte eraldi ning julgeolekukaalutluste üksikasjalikku metoodikat ja tulemusi avalikes planeeringumaterjalides ei kajastata.

Samas palume edasises menetluses tagada, et julgeolekuuhu hinnangu tulemused oleksid sisuliseks sisendiks kandidaatala sobivuse hindamisel ja asukohaalternatiivide paremusjärjestuse kujundamisel. Vajaduse korral peab julgeolekuhinnangu tulemus võimaldama ka konkreetse asukohaalternatiivi välistamist või sellele täiendavate tingimuste seadmist.

Samuti palume tagada, et julgeolekuhinnangu ning selle alusel asukohavalikule seatavate tingimuste kujundamisse kaasatakse asjaomased Siseministeeriumi valitsemisala pädevad asutused.

4. Arhitektuurne ja ruumiline lahendus

Arhitektuurse eskiisi lähteülesandes on märgitud, et tuumaelektrijaama suhtes kehtivad füüsilise kaitse ja julgeolekunõuded, mis mõjutavad ala paigutust ja ruumiloogikat.

Palume tagada, et julgeolekuuhu hinnangu tulemustest tulenev võimalik täiendav maa-ala ja taristuvajadus oleks piisavas ulatuses arvesse võetud juba asukohaalternatiivide hindamisel. Täpseid füüsilise kaitse lahendusi ei ole asukoha eelvaliku etapis vajalik ega asjakohane avalikes dokumentides kajastada.

5. Majandusmõjude hindamine

Majandusmõjude hindamisel palume võimalusel arvestada ka asukohaalternatiivide võimalike erinevustega riigile tekkivates täiendavates kuludes, kui need tulenevad otseselt konkreetse asukoha eripärast. Sellisteks kuludeks võivad muu hulgas olla hädaolukorraks valmisoleku, päästevõime, julgeoleku tagamise või muu vajaliku avaliku taristu arendamisega seotud täiendavad investeeringud.

Eesmärk ei peaks olema tuumaenergiaprogrammi kõigi riiklike kulude hindamine riigi eriplaneeringu raames, vaid selliste asukohast sõltuvate kulude väljaselgitamine, mis võivad olla asukohaalternatiivide võrdlemisel olulised.

6. Kogukonnauuring ja riskikommunikatsioon

Kogukonnauuringu ja semiootilise kultuurianalüüsi raames võiks elanike ootuste ja hirmude kõrval võimalusel käsitleda ka nende ootusi riskikommunikatsioonile, sealhulgas seda, millist teavet ja milliseid teavituskanaleid peetakse võimaliku tuuma- või kiirgusavarii korral usaldusväärseks.

See annaks sisendi hilisemaks elanikkonnakaitse ja kriisikommunikatsiooni lahenduste kavandamiseks ning aitaks paremini mõista kohalike kogukondade ohutuse ja turvalisusega seotud ootusi.

Siseministeerium soovib olla edasisse planeerimisprotsessi jätkuvalt kaasatud eelkõige tuumajulgeoleku, hädaolukorraks valmisoleku ja reageerimise, elanikkonnakaitse ning Siseministeeriumi valitsemisala asutuste ülesandeid puudutavates küsimustes.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tuuli Rääm
kriisivalmiduse ja elanikkonnakaitse
asekantsler

Reelika Runnel 6125120
reelika.runnel@siseministeerium.ee